

Ondernemen in de samenleving

Inspirerende voorbeelden uit de praktijk

Colofon

Uitgave van Rijnbrink, 2016

Tekst en samenstelling: Yvonne Sinkeldam, Modai van Aken, Laurie de Zwart

Redactie: Auke van der Meer

Vormgeving: Sjoerd de Vos

Meer informatie nodig of extra brochures bestellen?

Stuur een mail naar secretariaat@rijnbrink.nl

Deze publicatie wordt aangeboden onder de Creative Commons-licentie:

Naamsvermelding-NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken 4.0 Internationaal.

Voor een uitleg van de licentie zie:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.nl>

Aan de slag!

In dit document vind je inspirerende voorbeelden van producten en diensten voor de thema's werk, geld en gezondheid. Hopelijk levert het nieuwe ideeën op voor jouw Bibliotheek waarmee je snel aan de slag wilt.

Het succes van nieuwe ideeën is afhankelijk van de lokale situatie. Waar liggen de prioriteiten van de gemeente? Wie is er al actief op deze thema's? Welke rol pak je? En, minstens zo belangrijk, wat kan de organisatie aan? Welke middelen heb je tot je beschikking, is het personeel voldoende toegerust en zijn de faciliteiten ingericht op deze plannen? Kortom,

welke stappen ga je zetten om een bepaalde rol in het sociaal domein te spelen?

Dit zijn essentiële vragen, waar de Kansenscan antwoord op geeft door de lokale omgeving onder de loep te nemen. De Kansenscan is speciaal ontwikkeld door Rijnbrink om Bibliotheken te ondersteunen zodat zij zich kunnen positioneren in het sociaal domein. Ik denk graag met je mee en nodig je van harte uit om met mij in gesprek te gaan.

Yvonne Sinkeldam
Senior Adviseur

E yvonne.sinkeldam@rijnbrink.nl
M 06-10990728
T 088-1970300
Twitter @Sinkelservice

Leeswijzer

Opbouw van het document

In dit document worden de verschillende producten voor de thema's werk, geld en gezondheid beschreven. De producten zijn ingedeeld op basis van:

- **Thema**

Het document behandelt achtereenvolgens producten op gebied van werk, geld en gezondheid en sluit af met producten die de thema's samenvoegt.

- **Type vaardigheid**

Taal-, reken- en digitale vaardigheden zijn de basisvoorwaarden om zelfstandig te functioneren in de maatschappij en noemen we daarom basisvaardigheden. Daarnaast zijn er veel vaardigheden die ook belangrijk zijn, zoals sociale, kritische, communicatieve en cognitieve vaardigheden. In dit document noemen we dit aanvullende vaardigheden. Per thema komen producten aan de orde voor het verbeteren van zowel basisvaardigheden als aanvullende vaardigheden.

Per product wordt een algemene beschrijving gegeven, inclusief meer informatie aan de hand van de volgende indicatoren:

Domein	Het product richt zich op de thema's werk, geld of gezondheid. Een combinatie van verschillende thema's is ook mogelijk.
Doelgroep	Het product richt zich op een bepaalde doelgroep, bijvoorbeeld laagopgeleiden, werkzoekenden of vluchtelingen.
Doel	Het product verbetert één of meerdere vaardigheden van de burger.
Type product	Het product richt zich op het voorkomen van problemen (preventief) of het beheersbaar maken van de problematiek (curatief). Daarnaast maakt het product gebruik van een bepaalde werkvorm, zoals e-learning of een cursus.
Termijn	Het product kan op korte, middellange of lange termijn worden geïmplementeerd.
Rol Bibliotheek	De Bibliotheek kan een kleine, middelgrote of grote rol spelen bij de implementatie en uitvoering van het product.
Middelen	De Bibliotheek heeft verschillende middelen nodig om het product te implementeren en uit te voeren, zoals personeel, huisvesting, inrichting en materialen.
Partner	Het product kan in samenwerking met partners uitgevoerd worden. Ook is het mogelijk dat partners dienen als toeleiders.

Inhoud

Op weg naar de educatieve maatschappelijke Bibliotheek	6
1. Werk	10
1.1. Basisvaardigheden	12
Aan het werk	13
Werk ze! (digitaal)	13
1.2. Aanvullende arbeidsvaardigheden	14
Walk&Talk	14
DeBroekriem	15
De Bibliotheek voor Ondernemers	15
Studiekring voor werkzoekenden (in ontwikkeling)	16
Seats2Meet/Workspaces	16
2. Geld	18
2.1. Basisvaardigheden	20
Voor 't zelfde geld	21
Brievenhulp / Formulierenhulp	21
2.2. Aanvullende financiële vaardigheden	22
Thuisadministratie	22
Budgetkring	23
De AdministratieExpress	23
Zelf je schulden regelen – zelfjeschuldenregelen.nl	24
Financieel spreekuur	24
3. Gezondheid	26
3.1. Basisvaardigheden	28
Gezonde taal!	29
Taal voor Thuis	29
Melkweg+	30
3.2. Aanvullende gezondheidsvaardigheden	30
Persoonlijke gezondheidscheck	31
(Digitaal) gezondheidsplein	31
Mammacafé	32
Gezondheidsspreekuur	32
4. Samenvoeging van thema's	34
4.1. Basisvaardigheden	36
Oefenen.nl – www.oefenen.nl	36
Steffie.nl – www.steffie.nl	38
Succes!	39
Eenvoudig communiceren	40
Klik & Tik	42
Digisterker	42
4.2. Aanvullend	43
Informatieloket of wijkwinkel	43

Op weg naar de educatieve maatschappelijke Bibliotheek

Gemeenten hebben door de decentralisaties in 2015 meer verantwoordelijkheden gekregen. Zij staan dichtbij de burger en organiseren zaken als zorg, arbeid, welzijn, onderwijs en inburgering op een manier waarbij de eigen kracht van burgers zo goed mogelijk wordt benut.

Het leven in deze tijd vraagt een participerende houding, actief burgerschap en een grote mate van zelfredzaamheid. Desalniettemin telt Nederland naar schatting vier tot zes miljoen volwassenen die het risico lopen niet volwaardig of zelfstandig te kunnen functioneren. Ze hebben bijvoorbeeld problemen met lezen, schrijven, rekenen, het werken met computers of spreken niet voldoende Nederlands. De aandacht voor het verbeteren van deze vaardigheden is inmiddels sterk verankerd in het beleid van de openbare Bibliotheken in Nederland.

Mensen die basisvaardigheden ontberen, lopen tegen moeilijkheden aan in het leven. Uit het actieplan 'Tel mee met Taal' blijkt bijvoorbeeld dat de grootste problemen van mensen met een taalachterstand spelen rondom gezondheid, het gezin of de arbeidsmarkt. Het is daarom niet voldoende om alleen aandacht te hebben voor het verhelpen van het onderliggende probleem. Om van waarde te zijn voor de maatschappij is het van belang dat de Bibliotheekbranche deze relevante thema's naar zich toe trekt.

In 2014 deed Rijnbrink een eerste aanzet tot een verbreding van de programma's voor kwetsbare volwassenen. In de publicatie 'Meedoen in de samenleving: Hoe helpt de Bibliotheek?' werd beschreven wat er komt kijken bij volwaardig burgerschap en hoe de Bibliotheek ondersteuning kan bieden om dat te bereiken. Nu, in 2016, kun je in de Bibliotheek werken aan alle noodzakelijke vaardigheden om zelfstandig te kunnen functioneren in de samenleving. Niet alleen basisvaardigheden zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden, maar ook sociale, cognitieve en kritische vaardigheden die bijvoorbeeld nodig zijn bij het zoeken en vinden van werk, omgaan met geld en het bevorderen van je gezondheid. Deze thema's zijn niet toevallig gekozen: het zijn belangrijke facetten in een zelfredzaam bestaan.

Waarom deze taak zo goed bij de Bibliotheek past? Daar zijn veel redenen voor te geven. Denk bijvoorbeeld aan haar toegankelijkheid, haar betrouwbare imago, de sterke samenwerkingspositie in de lokale setting en de veelal goed geoutilleerde faciliteiten. Vaak heeft het informele leren, dat typisch voor een Bibliotheek is, een grote sociale component. Er wordt niet alleen gewerkt aan nieuwe kennis en vaardigheden, maar er ontstaan tegelijkertijd nieuwe relaties onder de deelnemers, die heel motiverend kunnen werken. De Bibliotheek is daarnaast informatiemakelaar bij uitstek met haar enorme schat aan online- en offlinebronnen, maar ook met de infrastructuur om een digitale sociale kaart op te zetten. Ze fungeert daarmee als wegwijzer in het publieke domein. Zo verandert de traditionele Bibliotheek steeds meer in een educatieve, maatschappelijke Bibliotheek en positioneert zij zich als een waardevolle partner in het sociaal domein.

Ter inspiratie geven we met dit document een overzicht van Bibliotheekproducten en -diensten binnen de thema's werk, geld en gezondheid. Voor de Bibliotheek van de toekomst bestaat echter geen kant-en-klaar recept. Er is wel een aantal hoofdingrediënten: durven experimenteren, van elkaar leren en vooral: de samenwerking aangaan met organisaties die eveneens werken aan oplossingen voor de uitdagingen van deze tijd. Rijnbrink is daarbij graag jouw sparringpartner en adviseur!

1 Werk

“ Bart is handig. Zonder moeite of problemen zet hij je tafel, kast of bed in elkaar, maar je moet hem niet vragen wat hij ervoor terugwil, want dan haalt hij slechts zijn schouders op. Zijn attente burens trakteren hem soms op een etentje of een kratje bier en daar doet Bart het voor. Sinds kort is Bart werkloos; ze konden hem bij het papierverwerkingsbedrijf niet meer gebruiken. In een gesprek met het UWV komt zijn liefde voor het maken van alles wat met hout te maken heeft naar voren en ze adviseren hem een afspraak te maken met de iWorkspace in de bibliotheek. Daar helpen ze hem aan een maatje om samen een bedrijfsplan te maken. Zijn maatje komt erachter dat Bart's taalvaardigheden tekort schieten en stelt hem voor om deel te nemen aan de cursus 'Ondernemend Nederlands'. Na het afronden van die cursus heeft Bart niet alleen een goed bedrijfsplan geschreven, maar heeft hij ook al reacties op zijn eerste advertentie in het weekblad ontvangen. ”

De veranderingen op de arbeidsmarkt zijn ingrijpend. De pensioen-gerechtigde leeftijd is verhoogd, het aantal werknemers met een vast contract neemt af en we zien een stijging van het aantal zelfstandigen.

De technologische ontwikkelingen zorgen eveneens voor vernieuwing: oude banen verdwijnen en nieuwe banen ontstaan. Werknemers die zich niet gemakkelijk aanpassen, verliezen hun baan en komen moeilijk aan nieuw werk, en dat is een heftige gebeurtenis. Het brengt naast veranderingen in inkomsten ook maatschappelijke en sociale gevolgen met zich mee. Mensen moeten afscheid nemen van het bedrijf en de mensen waar ze jaren mee werkten. De vanzelfsprekende zingeving en het maatschappelijk aanzien is verdwenen. Ze bevinden zich niet langer op de hoogste trede van de participatieladder: het verdienen van een eigen inkomen zonder daarin ondersteund of begeleid te worden. In zulke situaties is het moeilijk om optimistisch te blijven en vervalt men snel in een negatieve spiraal. De Bibliotheek kan mensen helpen aan de benodigde vaardigheden om een baan te vinden en te behouden.

1.1. Basisvaardigheden

Een werkloze heeft veel aan zijn hoofd. De druk om een nieuwe baan te vinden is hoog, maar niet iedereen heeft voldoende basisvaardigheden als lezen, schrijven en digitale vaardigheden, constateert ook het UWV. Het is voor hen erg moeilijk om een sollicitatiebrief te schrijven, een cv op te stellen en vacatures te begrijpen. Doordat deze groep moeite heeft met lezen en schrijven kunnen zij niet volwaardig participeren op de arbeidsmarkt en krijgen zij niet dezelfde kansen als geletterden.

Langdurige werkloosheid komt het vaakst voor bij 45- tot 75-jarigen. Juist deze groep heeft gemiddeld minder digitale vaardigheden, terwijl de gemeente en het UWV de dienstverlening voor werkzoekenden vrijwel volledig digitaal heeft ingericht. Men moet bijvoorbeeld een digitale werkmap bijhouden met daarin hun cv en sollicitaties. Maar ook als je wél een baan hebt, wordt er constant beroep op je basisvaardigheden gedaan. Je moet bijvoorbeeld veiligheidsinstructies begrijpen, de urenregistratie invullen, e-mails lezen en versturen, het intranet bijhouden en contact met collega's behouden via WhatsApp.

Aan het werk

Om de basisvaardigheden van werknemers en werkzoekenden te verbeteren ontwikkelden 247leren in samenwerking met Taalvakwerk het programma Aan het werk. Deelnemers werken aan hun taalvaardigheden, terwijl ze veelvoorkomende situaties uit het werkveld behandelen. Ze gaan aan de slag met werkopdrachten, groepsactiviteiten en e-learning. Andere cursussen van 247leren, zoals Werkend Nederlands, cvmeester, Ondernemend Nederlands en Van gesprek naar verslag, gaan ook over taal in relatie tot werk.

Domein	Werk
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, werkzoekenden
Doel	Het verbeteren van taalvaardigheden, reken-, digitale- en arbeidsvaardigheden, informeren
Type product	Curatief; e-learning
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	Aanschaf programma, PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleider
Partner	Wellicht UWV, Werkplein, gemeente, bedrijfsleven

Werk ze! (digitaal)

De lesmethode Werk ze! is speciaal ontwikkeld voor werkzoekenden met lage taalvaardigheden. De deelnemers krijgen een eigen werkmap en oefenen met lees-, schrijf-, luister- en spreekoefeningen hun sollicitatie- en arbeidscompetenties. Er worden tien thema's behandeld, zoals het schrijven van een sollicitatiebrief en jezelf voorstellen.

Domein	Werk
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, werkzoekenden
Doel	Het verbeteren van taalvaardigheden, reken-, digitale- en arbeidsvaardigheden, informeren
Type product	Curatief; lesmethode
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	Werkmap Werk ze!, PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleider, Taal voor het Leven
Partner	Stichting Lezen & Schrijven, wellicht UWV, Werkplein, gemeente

Om een baan te krijgen, moet je natuurlijk goed zijn in je werk, maar heb je ook aanvullende arbeidsvaardigheden nodig. Je moet in staat zijn een overtuigende sollicitatiebrief te schrijven, een portfolio bij te houden en jezelf zo goed mogelijk te presenteren in een gesprek. Heb je een baan gekregen, dan moet je iedere dag op tijd komen. Je wordt geacht goed met je collega's en je baas om te gaan, prioriteiten te kunnen stellen en je afspraken na te komen. Je hebt aanvullende arbeidsvaardigheden (bijv. sociale vaardigheden, presentatievaardigheden of het vermogen om te structureren) nodig om jezelf beter op de arbeidsmarkt te presenteren of in te zetten. Om die vaardigheden te verbeteren kan de Bibliotheek onderstaande producten aanbieden.

Walk&Talk

Walk&Talk van de Levende Sollicitatiegids is een soort koffiepauze voor werkzoekenden. Deze netwerkbijeenkomsten stellen werkzoekenden in staat om in een informele setting ervaringen uit te wisselen, van elkaar te leren en gebruik te maken van elkaars netwerk.

Domein	Werk
Doelgroep	Werkzoekenden
Doel	Ontmoeten, netwerken en het verbeteren van arbeids- en sociale vaardigheden
Type product	Curatief; ontmoeting
Termijn	Middellang
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot)
Middelen	Fysieke ruimte, (vrijwillige) begeleider, koffie/thee
Partner	De Levende sollicitatiegids, wellicht gemeente, UWV, Werkplein

De Broekriem

Bij DeBroekriem bezoeken werkzoekenden evenementen waar zij werken aan hun sollicitatievaardigheden, het vergroten van hun netwerk en het ontmoeten van nieuwe mensen.

Domein	Werk
Doelgroep	Werkzoekenden
Doel	Netwerken en het verbeteren van arbeids- en sociale vaardigheden
Type product	Curatief; ontmoeting/workshops
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	Fysieke ruimte
Partner	De Broekriem

De Bibliotheek voor Ondernemers

De Bibliotheek voor Ondernemers biedt (kleine) ondernemers en zzp'ers de mogelijkheid om hun kennis en vaardigheden te verbeteren. Dat gebeurt met netwerkbijeenkomsten, workshops en lezingen over relevante onderwerpen, zoals klantenwerving, boekhouden, effectief computergebruik en social media. Men leert van elkaar en met het gevormde netwerk helpen de deelnemers elkaar vooruit.

Domein	Werk
Doelgroep	Ondernemers, zzp'ers
Doel	Netwerken, het verbeteren van digitale, financiële, sociale vaardigheden, informeren
Type product	Preventief; ontmoeting
Termijn	Middellang
Rol van de Bibliotheek	Regisseren (groot)
Middelen	Fysieke ruimte
Partner	Wellicht Belastingdienst, Kamer van Koophandel

Studiekring voor werkzoekenden (in ontwikkeling)

Volgens een vaste methodiek werkt de studiekring voor werkzoekenden in groepsverband aan het uitdiepen van waardevolle onderwerpen op gebied van werk. Door competenties te oefenen die in het werkende leven belangrijk zijn, zijn de deelnemers structureel bezig met hun ontwikkeling en werken ze aan hun kansen en zelfvertrouwen tijdens het zoeken naar een baan.

Domein	Werk
Doelgroep	Werkzoekenden
Doel	Het verbeteren van arbeids- en sociale vaardigheden, informeren
Type product	Curatief; communityvorming
Termijn	Middellang
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), regisseren (groot)
Middelen	Fysieke ruimte, collectie (ondersteunen)
Partner	Wellicht UWV, Werkplein, Uitzendbureaus

Seats2Meet/Workspaces

Verschillende Bibliotheken zijn inmiddels aangesloten bij het Seats2Meet-concept, zoals Bibliotheek Waalwijk en De nieuwe Bibliotheek in Almere. In de Bibliotheek zijn werkplekken ingericht voor werkenden, zzp'ers en ondernemers. De werkplekken zijn voorzien van uitstekende faciliteiten, zoals wifi, kopieer- en printapparatuur en ruime openingstijden. Het is een inspirerende omgeving die stimuleert tot het ontmoeten van anderen. De bezoekers kunnen er activiteiten bijwonen en er is vaak ook een digitale omgeving waar informatie kan worden gedeeld en mensen en organisaties met elkaar in contact komen.

Domein	Werk
Doelgroep	Werkenden, ondernemers en ZZP'ers
Doel	Werken, netwerken en ontmoeten, informeren
Type product	Preventief; (individuele) werkplek
Termijn	Middellang
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), regisseren (groot)
Middelen	Fysieke ruimte (+ privé ruimte), PC's en internetverbinding (wifi), kopieer- en printfaciliteiten
Partner	Seats2Meet, wellicht bedrijfsleven

Ideeën

Netwerktraining

Informatie over de digitale werkmap

LinkedIn-workshop

Digitale sollicitatietraining

Cv check

2 Geld

“Leyla is sinds vijf maanden gescheiden en dit had gevolgen voor haar financiële situatie. Voor haar scheiding had ze een flink inkomen en een groot huis, maar daarna moest ze zien rond te komen met een krappe beurs. De verantwoordelijkheid voor het huishouden en kinderen opvoeden met minder geld ging niet zonder slag of stoot. Alle kinderen gelijktijdig van een nieuwe winterjas voorzien, was niet langer mogelijk. Ook het buiten de deur eten, paste niet meer in het bestedingspatroon. Leyla moest leren om bewuster en creatiever met geld om te gaan en ging hiervoor naar de Budgetkring. In de groep werden veelvuldig tips uitgewisseld om geld te besparen, maar ook over groen leven, gezondheid en voeding. Daarnaast werd Leyla gestimuleerd om in actie te komen door te werken aan haar eigen doelen en zelfbeeld. Na 15 bijeenkomsten is Leyla een positieve consuminderaar geworden. Ze verbruikt minder energie, doet goedkoper boodschappen én gaat de toekomst met hernieuwde kracht tegemoet.”

Geld maakt misschien niet gelukkig, maar een gezonde financiële situatie maakt het leven wel een stuk draaglijker. Helaas zijn er veel mensen bij wie het financieel niet meezit.

Weinig geld hebben heeft invloed op je kansen op een opleiding, op je leefomgeving en je gezondheid. Of het nu gaat om een actief sociaal leven, het volgen van een studie of op vakantie gaan: veel dingen kosten geld, waardoor het moeilijker is om mee te doen. Je kunt uiteraard een gelukkig en gezond leven leiden met minder geld. Het is dan echter wel een must om je financieel gezond te gedragen.

2.1. Basisvaardigheden

Men kan door verschillende redenen in geldproblemen komen, zoals een (plotseling) gebrek aan inkomsten, structureel te veel geld uitgeven, te hoge maandlasten, het afsluiten van leningen of problemen met het begrijpen en interpreteren van cijfers in het algemeen. Soms heeft iemand moeite met lezen, digitale handelingen of het omgaan met cijfers. In de Bibliotheken zijn veel cursussen en workshops te vinden om beter te worden in lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Onderstaande programma's helpen bij het verbeteren van deze basisvaardigheden en zijn tegelijkertijd educatief wat betreft omgaan met geld.

Voor 't zelfde geld

De lesmethode Voor 't zelfde geld van Taal voor het Leven is bedoeld voor mensen die moeite hebben met lezen, rekenen en schrijven en daardoor hun administratie niet op orde hebben. Cursisten werken aan lees-, schrijf- en rekenopdrachten en krijgen hierdoor een goed overzicht van hun financiën en alles wat daarbij komt kijken. Er worden twintig thema's behandeld, zoals geld en kinderen, internetbankieren en verzekeringen.

Domein	Geld
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, vluchtelingen, mensen met schuldhulpverleningsproblematiek
Doel	Het verbeteren van taal-, reken- en financiële vaardigheden, informeren
Type product	Curatief; lesmethode
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot)
Middelen	Taal voor het Leven, werkmappen, (vrijwillige) begeleider
Partner	Stichting Lezen & Schrijven, wellicht UWV, gemeente, Sociale Dienst

Brievenhulp / Formulierenhulp

Iedereen krijgt brieven en e-mails over administratieve zaken. Deze brieven zijn soms lastig te begrijpen, bijvoorbeeld door moeilijk taalgebruik of ingewikkelde regels. De opgeleide vrijwilligers van de Brievenhulp bieden de helpende hand bij het behandelen van post en formulieren. Zij krijgen zo snel inzicht in de onderliggende problematiek en kunnen doorverwijzen naar de overige programma's van de Bibliotheek.

Domein	Geld
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, vluchtelingen, senioren
Doel	Informeren
Type product	Curatief; spreekuur
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot)
Middelen	Fysieke ruimte (+privé ruimte), (vrijwillige) begeleider, PC met internetverbinding
Partner	Gemeente, welzijn, Taalhuis

2.2. Aanvullende financiële vaardigheden

Het bijhouden van de administratie kan lastig en confronterend zijn. Betalingen uitstellen of je saldo negeren is een stuk makkelijker, maar als je geen reëel beeld hebt van je inkomsten en uitgaven kun je teveel gaan uitgeven. Het resultaat kan desastreuze gevolgen hebben, die je pas merkt als het te laat is. De problemen zijn gemakkelijker te voorkomen dan te genezen, maar je moet wel over de juiste motivatie beschikken. Door de administratie bij te houden heb je een goed overzicht van je inkomsten en uitgaven. Je bent je ervan bewust dat gebeurtenissen of wensen financiële gevolgen hebben en je kunt je huidige bestedingen hierop afstemmen. Je kunt vooruitplannen en je neemt verantwoorde keuzes. Hier zijn echter wel allerlei vaardigheden voor nodig, zoals planvaardigheden, probleemoplossend vermogen en sociale vaardigheden. Veel mensen hebben hier hulp bij nodig.

Thuisadministratie

Thuisadministratie van Humanitas helpt mensen om weer grip te krijgen op hun financiën. Een vrijwilliger geeft tijdelijke hulp bij het op orde brengen en houden van de geldzaken en de administratie.

Domein	Geld
Doelgroep	Mensen met schuldhulpverleningsproblematiek, laagopgeleiden 18+
Doel	Het verbeteren van financiële vaardigheden, informeren
Type product	Curatief; coaching
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	Fysieke ruimte, vrijwilligers
Partner	Humanitas, gemeente, schuldhulpverleningsorganisaties

Budgetkring

Een Budgetkring van Stichting Lift is een werkgroep waarin deelnemers gestimuleerd worden om bewust en zorgvuldig om te gaan met hun geld en hun leven. Het belangrijkste doel is deelnemers in een verandermodus brengen, ongeacht of zij grote financiële problemen hebben of gewoon beter met geld om willen gaan. Een kring bestaat uit ongeveer acht personen en komt elke twee weken bij elkaar onder begeleiding van getrainde vrijwilligers.

Domein	Geld, gezondheid
Doelgroep	Iedereen die meer grip wil krijgen op zijn/haar budget
Doel	Het verbeteren van financiële en sociale vaardigheden
Type product	Preventief/curatief; community/cursus
Termijn	Kort – lang
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot)
Middelen	Fysieke ruimte, (vrijwillige) begeleider
Partner	Stichting Lift, wellicht gemeente, welzijn

De AdministratieExpress

De Bibliotheek De Groenen Venen heeft eind 2015 een pilot gedraaid met de AdministratieExpress van SODA Producties. De AdministratieExpress is gericht op het voorkomen van financiële problemen. Deelnemers krijgen meer inzicht in welke financiële keuzes er zijn en op welke wijze ze hun administratie op orde krijgen en houden. Met een combinatie van persoonlijke bezoeken aan huis door professionele coaches en een drietal workshops in de Bibliotheek krijgen de deelnemers overzicht in hun financiële situatie.

Domein	Geld
Doelgroep	Mensen die in een financieel kwetsbare positie verkeren, bijvoorbeeld door werkloosheid of een scheiding
Doel	Het verbeteren van financiële en sociale vaardigheden
Type product	Preventief; coaching/workshops
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren van workshops (klein)
Middelen	Fysieke ruimte, vrijwilligers
Partner	SodaProducties, wellicht gemeente, UWV, Werkplein, Werkbedrijf, wijkteams, bedrijfsleven

Zelf je schulden regelen – zelfjeschuldenregelen.nl

Het Nibud en de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) zijn de initiatiefnemers van *Zelf je schulden regelen*. De website helpt mensen met beginnende financiële problematiek een oplossing te vinden en hun financiën weer op de rails te krijgen. De basis van de website is het stappenplan. Mensen doorlopen vijf stappen en deze leiden hen naar een plan om hun geldproblemen op te lossen. Op de informatiepagina's vinden mensen algemene informatie over schulden, schuldeisers of schuldhulpverlening en uitleg van begrippen.

Domein	Geld
Doelgroep	Mensen met beginnende financiële problematiek
Doel	Het verbeteren van de financiële vaardigheden, informeren
Type product	Preventief; e-learning
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleider
Partner	Wellicht gemeente, wijkteams, UWV

Financieel spreekuur

Mensen kunnen tijdens het financieel spreekuur terecht met hun financiële of juridische vragen. Het lukt niet altijd om in dat uurtje tot een oplossing te komen, maar wel kan er samen met een deskundige gekeken worden naar de te nemen route om het probleem aan te pakken.

Domein	Werk
Doelgroep	Iedereen met financiële en juridische vragen
Doel	Informeren
Type product	Preventief/curatief; spreekuur
Termijn	Kort – lang
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot), regisseren (groot)
Middelen	Fysieke ruimte, PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleider
Partner	Financieel adviseurs, Belastingdienst, banken

Ideeën

Programmering op het thema deeleconomie
Programmering op het thema duurzaamheid

Stimuleren communityvorming;
bijvoorbeeld consuminderaars

Financieel opvoeden als programma voor
het voortgezet onderwijs of MBO

3 Gezondheid

“ Tessa is net moeder geworden van Finn. Ze vond het heel spannend om moeder te worden, maar vriendinnen stelden haar gerust met hun positieve ervaringen over het moederschap. Nu Finn is geboren merkt ze dat ze niet op een roze wolk zit, zoals haar vriendinnen hadden gezegd. Ook haar gevoelens van onzekerheid zijn niet verdwenen, terwijl haar vriendinnen dit wel hadden voorspeld. Ze begint steeds meer te twifelen of ze wel een goede moeder is en voelt zich eenzaam. Tessa durft niet met vriendinnen over haar gevoelens te praten. Bij het Boekstartkoffertje kreeg ze een uitnodiging voor het Mammacafé in de bibliotheek. In het Mammacafé maakt ze kennis met andere kersverse ouders. Ze merkt dat vele ouders zich herkennen in haar verhalen en gevoelens. Dit sterkt Tessa in haar opvatting dat ze niet raar is. Daarnaast stelt ze ook altijd een paar vragen aan de deskundige. Ze gaat met veel plezier naar het Mammacafé en neemt Finn ook altijd mee. Hij is dol op de voelboekjes. Van een andere ouder kreeg ze laatst het compliment dat ze zo geduldig met zijn huilbui omgaat. Tessa voelt zich steeds zekerder en is nu met veel plezier de trotste moeder van de kleine Finn!

”

De meeste mensen streven naar een lang en gezond leven, maar niet iedereen slaagt daarin. Een ongezonde levensstijl vergroot de kans op ziekten en aandoeningen en heeft invloed op het psychisch welbevinden.

Ongezonder zijn brengt maatschappelijke gevolgen met zich mee, zoals arbeidsongeschiktheid of een verminderde levensvreugde. Hoewel gezondheid een trendy onderwerp is en er veel technologische ontwikkelingen gaande zijn om de zorg te verbeteren en de bevolking te stimuleren tot gezond gedrag, zijn we helemaal niet zo gezond in Nederland. We zijn te zwaar, we bewegen te weinig en het gaat ook niet goed met onze mentale gezondheid. Veel gezondheidsproblemen kunnen worden voorkomen als men meer kennis heeft over een gezonde levensstijl en men voldoende gemotiveerd is om deze toe te passen.

3.1. Basisvaardigheden

Zeker als je niet voldoende taalvaardig bent, is het moeilijk om slimme keuzes te maken op het gebied van gezondheid. Medicijnetiketten zijn ingewikkeld en ook bij het opvolgen van doktersadvies of -instructies liggen fouten op de loer die grote consequenties kunnen hebben op de gezondheid. Bij medicijngebruik spelen ook rekenvaardigheden een rol. Ook in de zorg wordt digitale dienstverlening de norm, met herhaalrecepten via de internetapotheek en doktersafspraken via de website of Whatsapp.

De Bibliotheek heeft de beschikking tot digitale en fysieke materialen over gezondheid in helder en eenvoudig taalgebruik, zoals oefenen.nl, steffie.nl en Eenvoudig communiceren (zie H4). De Bibliotheek kan haar collectie uitbreiden met de volgende materialen.

Gezonde taal!

Gezonde taal! combineert taalles met informatie over gezondheid, ziekte en zorg. De lesmethode richt zich op vluchtelingen en migranten met een taalachterstand. *Gezonde taal!* bestaat momenteel uit tien lesbrieven met verschillende gezondheidsthema's, zoals Gezonde voeding, Bezoek aan de huisarts en Diabetes. De lesbrieven zijn geschikt voor cursisten met taalniveau A0 tot A2 en worden naarmate de cursus vordert moeilijker. De cursisten leren door middel van *Gezonde taal!* hun Nederlands te verbeteren, krijgen informatie over gezondheid en leren bewuste keuzes te maken wat betreft hun gezondheid.

Domein	Gezondheid
Doelgroep	Vluchtelingen, migranten
Doel	Het verbeteren van taalvaardigheden, informeren
Type product	Curatief; lesmethode
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	Lesbrieven, fysieke ruimte, (vrijwillige) begeleider
Partner	Taal doet meer, wellicht Taalhuis, vluchtelingenwerk

Taal voor Thuis

De cursus Taal voor Thuis wil de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind vergroten. Zij leren over de (taal)ontwikkeling van hun kind, over activiteiten op school en hoe zij hieraan kunnen bijdragen. Door *Taal voor Thuis* worden de ouders zelf ook bekwaamer in basisvaardigheden als lezen en schrijven, rekenen en omgaan met de computer. Ouders kunnen gebruik maken van speciaal ontwikkelde oefenboekjes. Zij kunnen hun kind daardoor beter helpen bij zijn of haar ontwikkeling. Een deel van de onderwerpen gaat ook over gezondheid, zoals gezond eten, bewegen, traktaties en de jeugdarts.

Domein	Gezondheid, jeugd
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, vluchtelingen
Doel	Het verbeteren van taal-, reken- en digitale vaardigheden van ouders, informeren, vergroten van de ouderbetrokkenheid
Type product	Curatief; cursus
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	Oefenboekjes, fysieke ruimte, <i>Taal voor het Leven</i> , (vrijwillige) begeleider
Partner	Stichting Lezen & Schrijven, Taalhuis, wellicht VVE en scholen, wijkteams

Melkweg+

Om de leesvaardigheid van laagtaalvaardige volwassenen te vergroten, ontwikkelt Stichting *Melkweg+* boekjes die ook gaan over gezondheids-thema's. De opdrachten bestaan uit functionele leestaken, technische leestaken en woordenschatoefeningen. Daarnaast bieden de boekjes aanknopingspunten voor gesprek, buitenschools leren en portfolio-ontwikkeling. De cursisten kunnen, nadat ze op weg geholpen zijn zelfstandig aan de slag, maar sommige oefeningen komen beter tot hun recht wanneer cursisten met elkaar in gesprek gaan en samenwerken.

Domein	Gezondheid
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+
Doel	Het verbeteren van taalvaardigheden, infomeren
Type product	Curatief; lesmethode
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	Melkweg+, wellicht taalaanbieders

3.2. Aanvullende gezondheidsvaardigheden

Om je gezond te gedragen moet je informatie over gezondheid, ziekte en zorg kunnen verzamelen, begrijpen en toepassen. Hier heb je niet alleen basisvaardigheden, maar ook aanvullende gezondheidsvaardigheden voor nodig, zoals cognitieve (kritisch vermogen) en sociale vaardigheden (het stellen van vragen). Je weet betrouwbare informatie over een gezonde levensstijl te vinden, je kunt je weg vinden in de zorg, je kunt meebeslissen over behandelingen en je voert zelfstandig instructies uit. Ruim een kwart van de Nederlandse bevolking bezit deze vaardigheden niet. De Bibliotheek kan ondersteuning bieden met behulp van de volgende producten.

Persoonlijke Gezondheidscheck

De *Persoonlijke Gezondheidscheck* geeft bezoekers inzicht in hun gezondheid. De bezoekers van de website Persoonlijke Gezondheidscheck vullen vragen in over verschillende gezondheidsthema's. Vervolgens krijgen zij een uitgebreid rapport waarin het wetenschappelijk onderbouwd risico op veelvoorkomende gezondheidsproblemen beschreven staat. Men krijgt praktische adviezen op maat waar zij zelfstandig mee verder kan of wordt doorverwezen naar hulp en begeleiding bij organisaties in de buurt. Als men het rapport wil uitbreiden met aanvullende modules kost dit geld.

Domein	Gezondheid
Doelgroep	Iedereen die een goede gezondheid nastreeft
Doel	Het verbeteren van gezondheidsvaardigheden, informeren
Type product	Preventief/curatief; e-learning
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleider
Partner	Wellicht welzijn, zorgverleners

(Digitaal) gezondheidsplein

Het *digitaal gezondheidsplein* voorziet mensen van informatie ter bevordering van een positieve gezondheid en preventief gedrag. Bij De tweede verdieping (Bibliotheek Nieuwegein) is de informatie ingedeeld in BRAVO-dossiers: Bewegen, Roken, Alcohol, Voeding en Ontspanning. Deze dossiers zijn sterk visueel, met foto's, filmpjes en infographics. Inwoners vinden er veel informatie en allerlei tests en apps om inzicht te krijgen in hun gezondheid, maar ook adressen van huisartsen, fysiotherapie, gezondheidscentra, diëtisten en voedingsadviseurs.

Domein	Gezondheid
Doelgroep	Iedereen met vragen over gezondheid, zorg en ziekte
Doel	Het verbeteren van gezondheidsvaardigheden, informeren
Type product	Preventief/curatief; informatieloket
Termijn	Lang
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot), regisseren (groot)
Middelen	Medewerkers/personeel, huisvesting en inrichting, (digitale) sociale kaart (GIDS)
Partner	Gemeente, welzijn, maatschappelijke dienstverleners, zorgverleners

Mammacafé

In het *Mammacafé* komen (aanstaande) ouders wekelijks samen om kennis te maken met elkaar, ervaringen uit te wisselen en nieuwe kennis op te doen. Tijdens elke bijeenkomst staat een ander praktisch onderwerp rondom het ouderschap centraal. Maandelijks vindt er een speciale themabijeenkomst plaats met een gastspreker.

Domein	Gezondheid, gezin
Doelgroep	Doelgroep (aanstaande) ouders
Doel	Het ontwikkelen van opvoedingsvaardigheden, informeren, ontmoeting
Type product	Preventief; ontmoeting/community
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot)
Middelen	Fysieke ruimte, (vrijwillige) begeleider
Partner	Centrum Jeugd en Gezin, welzijn, kraamzorg

Gezondheidsspreekuur

Tijdens het *gezondheidsspreekuur* kan men vragen stellen op het gebied van gezondheid, ziekte en zorg. Zorgverleners als een praktijkondersteuner, diëtiste en maatschappelijk werker geven mensen hulp en advies. Het lukt niet altijd om in dat uurtje tot een oplossing te komen, maar wel kan er samen met een deskundige gekeken worden naar de te nemen route om het probleem aan te pakken.

Domein	Gezondheid
Doelgroep	Iedereen met vragen over gezondheid, ziekte en zorg
Doel	Het verbeteren van gezondheidsvaardigheden, informeren
Type product	Preventief/curatie; spreekuur
Termijn	Kort - lang
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot), regisseren (groot)
Middelen	Fysieke ruimte, PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleider
Partner	Zorgverleners als een praktijkondersteuner, diëtiste of maatschappelijk werker

Ideeën

Voorlichting aan zorgverleners over communicatie met laaggeletterden en welke hulpmiddelen zij kunnen gebruiken

Een gezondheidsmarkt laat mensen kennis maken met verschillende aspecten van gezondheid en welzijn. De markt is naar eigen idee te vormen en hierbij kan gedacht worden aan: het verrichten van gezondheidschecks, sportdemonstraties, spreekuren en lezingen.

Faciliteren van zelfhulpgroepen

Stimuleren communityvorming rondom gezondheidsthema's (bijv. afvallen)

4 Samenvoeging van thema's

“ Carel is 78 jaar en regelt nog zelfstandig zijn bankzaken. Maandelijks ontvangt hij de papieren afschriften van zijn bank en overschrijvingen doet hij ook nog op papier. Carel merkt dat het steeds moeilijker wordt om dit vol te blijven houden in een digitale wereld. Op aanraden van zijn zoon is hij voorzichtig aan het experimenteren met een tablet en internet. Carel overweegt om internetbankieren aan te vragen, maar hij weet niet hoe het werkt en of het wel echt veilig is. Op televisie ziet hij namelijk regelmatig gevallen van fraude en oplichting. Zijn zoon geeft hem de opdracht om dit eens uit te zoeken en verwijst hem naar de bibliotheek. Daar gaat hij naar het iPad-café. Een begeleider van Seniorweb wijst hem op Steffie. Carel gaat op onderzoek uit en na twee weken weet hij precies wat internetbankieren is, hoe hij moet inloggen en hoe hij veilig kan internetbankieren. Carel heeft internetbankieren aangevraagd en heeft de smaak goed te pakken. Laatst heeft hij een dvd online gekocht en betaald met IDEAL. Er gaat een wereld vol mogelijkheden voor hem open ”

4.1. Basisvaardigheden

De thema's werk, geld en gezondheid worden in diverse methoden voor het verbeteren van basisvaardigheden behandeld. Al deze methoden zijn toegankelijk in de Bibliotheken. De Bibliotheek kan deze methoden op verschillende manieren aanbieden: van het beschikbaar stellen van de materialen tot een uitgebreid programma met trainingen en informatiebijeenkomsten of een oefentraject op maat, eventueel door een vrijwilliger. Elke methode is voorzien van een lijst met beschikbare materialen onderverdeeld in de thema's werk, geld en gezondheid.

Oefenen.nl – www.oefenen.nl

De online omgeving van Oefenen.nl focust voornamelijk op het oefenen met basisvaardigheden in situaties die aansluiten op het dagelijkse leven. Aangezien de behoefte aan digitaal leren toeneemt, is de digitale leermodule Oefenen.nl een zeer bruikbare aanvulling op het aanbod van de Bibliotheken. De cursist kan een leerweg op maat krijgen, met huiswerk en contactmomenten op afstand.

Domein	Werk, geld, gezondheid
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, vluchtelingen
Doel	Het verbeteren van taalvaardigheden, rekenvaardigheden, digitale vaardigheden en financiële vaardigheden, infomeren
Type product	Curatief; e-learning
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleiders
Partner	Wellicht vluchtelingenwerk, taalmaatjes

Programma's in het domein werk

Lees en Schrijf! Taal op je werk

Programma's in het domein geld

Tel je geld

Lees en Schrijf! Geld en rekenen

ffrekenen

Programma's in het domein gezondheid

Begrijp je lichaam

Zorg voor 2

Gezond De thuisdokter

Gezond Praten met je dokter

Gezond Zwanger worden

Lees en Schrijf! Eten en weten

Lees en Schrijf! Gezondheid

Thuis op school

Steffie.nl – www.steffie.nl

Steffie legt alledaagse zaken op een begrijpelijke manier uit. Steffie vertelt haar persoonlijke verhaal, gebruikers kunnen de tekst meelesen. Gebruikers bepalen zelf het tempo en kunnen fragmenten opnieuw beluisteren en lezen. Er zijn verschillende thema's te vinden, ook op het gebied van geld en gezondheid. De website is voor iedereen toegankelijk zonder dat er een licentie nodig is.

Domein	Geld, gezondheid
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, vluchtelingen
Doel	Het verbeteren van taalvaardigheden, digitale en financiële vaardigheden, informeren
Type product	Curatief; e-learning
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleider
Partner	Wellicht vluchtelingenwerk, taalmaatjes

Programma's in het domein geld

Eenvoudig bankieren
Zo werkt IBAN
SVBabc.nl
Wat kost mijn wens
Het ondersteuningsplan

Programma's in het domein gezondheid

Kijk op gezond
Bekijk het nuchter
Diabetes zelf in de hand

Succes!

Succes!, de serie werk- en oefenboekjes van Stichting Lezen & Schrijven is een lesmethode voor volwassenen die hun taalvaardigheden willen verbeteren, vanaf instroom tot niveau 2F. Een aantal boekjes is toegespitst op de thema's werk, geld en gezondheid.

Domein	Werk, geld, gezondheid
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, vluchtelingen
Doel	Het verbeteren van taalvaardigheden, arbeids-, gezondheids- en financiële vaardigheden, informeren
Type product	Curatief; lesmethode
Termijn	Kort (Taalhuisbibliotheken)
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein)
Middelen	Werk/oefenboekjes, (vrijwillige) begeleider, Taal voor het Leven
Partner	Stichting Lezen & Schrijven, wellicht taalaanbieders, taalmaatjes

Boekjes in het domein werk

Op zoek naar werk (instroom)
Ik kom vandaag niet werken (instroom)
Mijn baas en mijn collega's (instroom)
Te ziek om te werken (1F)
Zonder werk (1F)
Ik krijg een ander rooster (1F)
Hoe zijn je collega's (1F)
Hoe vind ik een baan (1F)
Veilig werken (VCA) (1F) (2F)
Ik ga graag naar mijn werk (2F)
Dit is mijn werkplek (2F)

Boekjes in het domein geld

Waar doe jij je boodschappen? (instroom)
Dat doet de gemeente (instroom)
Slim kopen (1F)
Gas en stroom (1F)
Kopen op het internet (1F)
Help! Ik ben mijn pinpas kwijt (1F)
Belastingen en douane (1F)(2F)
Mijn portemonnee is gestolen! (1F)
Waar blijft mijn geld? (1F)

Boekjes in het domein gezondheid

Een baby (instroom)
Lekker bewegen (instroom)
Van harte beterschap (instroom)
Kroket met sla in de kantine (instroom)
Lekker en gezondheid (1F)
Naar de dokter (1F)
Ik loop op krukken (1F)

Eenvoudig communiceren

Uitgeverij *Eenvoudig Communiceren* geeft boeken uit in eenvoudig en begrijpelijk Nederlands op verschillende taalniveaus. Deze romans en informatieve boeken zijn geschikt voor jongeren en volwassenen die moeite hebben met lezen. Er zijn verschillende materialen beschikbaar op het gebied van werk, geld en gezondheid.

Domein	Werk, geld, gezondheid
Doelgroep	Laagopgeleiden 18+, vluchtelingen
Doel	Het verbeteren van taalvaardigheden, informeren
Type product	Curatief; collectie
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Aanbieden in collectie of faciliteren (klein)
Middelen	Materiaal
Partner	Wellicht vrijwilligers, taalmaatjes

Boekjes in het domein werk

Stage lopen (reeks: werken in - stagegidsen)
Werken in de uiterlijke verzorging
Werken in de bouw
Werken in de keuken
Werken in de schoonmaak
Werken in de techniek
Werken in de winkel
Werken in de zorg
Werken in het groen
Werken met dieren
Seksuele intimidatie (op het werk)
Hygiëne op het werk (op het werk)
Zo werkt het, Deel 1; werkboek sociale
vaardigheden op het werk
Zo werkt het, Deel 2
Hoe vind je een baan (reeks: Gewoon Zo)

Boekjes in het domein geld

Hoe regel je bankzaken (Reeks: Gewoon Zo)
Hoe voorkom je schulden (Gewoon Zo)
Ik regel mijn geldzaken (Mijn leven)

Boekjes in het domein gezondheid

Hoe verzorg je jezelf? (Reeks: Gewoon Zo)
Hoe ga je om met ziekte? (Gewoon Zo)
Hoe maak je vrienden? (Gewoon Zo)
De liefde en ik (Mijn leven)
Anticonceptie: Welk middel past het beste
bij jou? (Gewoon Zo)
Hoe verzorg je een baby?
Zwanger zijn en bevallen
Van beugel tot burn-out (Vierkant reeks)
Ik leef gezond (Mijn leven)
Hutspot en Couscous "Het multiculturele
kookboek"
Hamburgers en pilav "Het multiculturele
kookboek 2"

Klik & Tik

De online oefenprogramma's van *Klik & Tik* zijn ontwikkeld om de digitale vaardigheden te verbeteren van mensen die niet of nauwelijks ervaring hebben met computers. Klik & Tik bestaat uit drie oefenprogramma's: de basis, het internet op en samen op het web. Het oefenmateriaal is heel toegankelijk en praktisch, en kan op verschillende manieren door de Bibliotheek worden ingezet.

Domein	Werk, geld, gezondheid
Doelgroep	Ouderen, laagopgeleiden 18+, functioneel digibeten
Doel	Het verbeteren van digitale vaardigheden, informeren
Type product	Curatief; e-learning/cursus
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot)
Middelen	PC met internetverbinding, (vrijwillige) begeleider
Partner	Wellicht SeniorWeb, vrijwilligers

Digisterker

Steeds meer overheidszaken worden tegenwoordig digitaal geregeld. Om burgers te leren werken met de digitale overheid is de cursus *Digisterker* opgezet. Ze leren stap voor stap werken met de elektronische dienstverlening van bijvoorbeeld de gemeente, het UWV en de belastingdienst.

Domein	Werk, geld, gezondheid
Doelgroep	Ouderen, laagopgeleiden 18+, werkzoekenden, vluchtelingen
Doel	Het verbeteren van digitale, financiële en arbeidsvaardigheden, informeren
Type product	Curatief; e-learning/cursus
Termijn	Kort
Rol van de Bibliotheek	Uitvoeren (middelgroot)
Middelen	Licentie, PC met internetverbinding, (vrijwillige) docent, werkboeken, fysieke ruimte
Partner	Stichting Digisterker, wellicht gemeente, UWV, Belastingdienst

4.2 Aanvullend

Om jezelf te kunnen redden heb je naast vaardigheden ook kennis nodig over allerlei zaken. De Bibliotheek is een logische plek om je te laten informeren. De Bibliotheek kan als informatiemakelaar in het publieke domein mensen de juiste weg wijzen en met haar collectie en activiteiten bijdragen aan hun kennisniveau.

Informatieloket of wijkwinkel

Een *informatieloket* of *wijkwinkel* is een digitale en/of fysieke plek waar mensen terecht kunnen met al hun vragen over wonen, werk, wetten en regelingen, welzijn en zorg in de gemeente. Met behulp van de sociale kaart verwijst een medewerker of vrijwilliger hen door naar de juiste organisatie. Het informatieloket kan daarnaast spreekuren houden over bepaalde actuele of belangrijke thema's.

Domein	Werk, geld, gezondheid
Doelgroep	Iedereen
Doel	Informeren
Type product	Preventief; informatieloket
Termijn	Lang
Rol van de Bibliotheek	Faciliteren (klein), uitvoeren (middelgroot), regisseren (groot)
Middelen	Medewerkers/vrijwilligers, fysieke ruimte, (digitale) sociale kaart (GIDS)
Partner	Gemeente, welzijn, maatschappelijke dienstverleners

Arnhem

Zeelandsingel 40
6845 BH Arnhem
Postbus 9052
6800 GR Arnhem
088 1970300

Nijverdal

Van Alphenstraat 11
7442 TW Nijverdal
Postbus 228
7440 AE Nijverdal
088 1970301

 @rijnbrink
 Rijnbrink
 Rijnbrink
 rijnbrink.nl